

**КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ туризму, бізнесу і психології

КАФЕДРА психології і туризму

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ТРЕНІНГ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ПСИХОЛОГА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
С4 ПСИХОЛОГІЯ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
КАФЕДРА	психології і туризму
ФАКУЛЬТЕТ	туризму, бізнесу і психології
ВИКЛАДАЧ	КУЧЕРОВСЬКА Наталія Олександрівна кандидат психологічних наук, доцент
СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ	вибіркова дисципліна професійного і практичного спрямування
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ У КРЕДИТАХ ЄКТС / ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	3 кредити ЄКТС / 90 годин
МОВА ВИКЛАДАННЯ	українська

КОРОТКА АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Що я вивчатиму?)

В рамках курсу, яких проходить у форматі психологічного тренінгу, студенти мають можливість підвищити рівень навичок, необхідних для ефективної міжособистісної взаємодії в діяльності психолога.

У процесі навчання студенти опановують техніки спостереження, активного слухання, емпатійного налаштування на співрозмовника, а також основи ведення конструктивного діалогу.

Практична частина включає рольові ігри, аналіз кейсів і тренувальні вправи.

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Чому це потрібно й цікаво вивчати?)

Метою курсу є розвиток базових професійних навичок, що забезпечують якісне й етичне здійснення психологічної практики.

Ефективне слухання, вміння вести діалог, точно спостерігати за невербальною поведінкою - це не лише техніки, а основа професійної ідентичності психолога.

Вивчення курсу допомагає краще розуміти інших, поглиблює саморефлексію та підвищує професійну компетентність психолога.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(Чому я навчуся на цій дисципліні?)

Після завершення курсу студент(ка) зможе:

- ✓ визначати та описувати особливості ефективного і неефективного слухання;
- ✓ застосовувати техніки активного слухання в практичних ситуаціях;
- ✓ аналізувати власні комунікативні стратегії;
- ✓ формулювати відкриті, нейтральні, неоцінні запитання;
- ✓ налагоджувати емпатійний контакт зі співрозмовником;
- ✓ демонструвати базові навички конструктивного діалогу;
- ✓ використовувати спостереження як інструмент для збору інформації в комунікації.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)

У результаті опанування дисципліни студент(ка) набуде таких компетентностей:

- ✓ комунікативна компетентність: уміння ефективно взаємодіяти з клієнтами, колегами та іншими учасниками комунікативного процесу;
- ✓ емоційна та соціальна компетентність: здатність до емпатії, емоційної саморегуляції та побудови довірливого контакту;
- ✓ спостережливість та уважність: розвиток здатності до точного й неупередженого спостереження;
- ✓ рефлексивна компетентність: уміння аналізувати власні комунікативні дії, усвідомлювати свої сильні сторони та зони розвитку;
- ✓ професійна етика: розуміння етичних норм спілкування у професії психолога.

ВИДИ ЗАНЯТЬ І ЇХНІЙ РОЗПОДІЛ ЗА ГОДИНАМИ

семінарські заняття – 30 годин
самостійна робота – 60 годин

ТЕМАТИКА (ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Комунікативні навички психолога як професійна база

Тема 1. Навички спостереження: зовнішня поведінка та невербальні сигнали

Тема 2. Активне слухання: техніки та вербальні інструменти.

Тема 3. Невербальні аспекти слухання. Емпатійне слухання та налаштування на співрозмовника.

Тема 4. Типологія запитань у роботі психолога. Формулювання ефективних запитань у діалозі.

Змістовий модуль 2. Практика професійної комунікації психолога

Тема 5. Практика інтеграції навичок: спостереження + слухання + запитання.

Тема 6. Практика моделювання консультаційної взаємодії

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ)

Розподіл балів між видами навчальної діяльності:

форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
залік	аудиторна та самостійна робота	50
	модульна контрольна робота (МКР)	50
	залік	-

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
40 – 59	FX	
39 і менше	F	незадовільно з можливістю повторного складання незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів
(робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	<ul style="list-style-type: none"> студент відвідав 90% практичних занять; студент брав активну участь на заняттях у всіх видах практики (тематичні і методологічні дискусії; психотехнічні вправи тощо);
«4»	<ul style="list-style-type: none"> студент відвідав 80% практичних занять; студент час від часу брав активну участь на заняттях у всіх видах практики (тематичні і методологічні дискусії; психотехнічні вправи тощо);
«3»	<ul style="list-style-type: none"> студент відвідав не менше 60% практичних занять; студент був пасивним учасником групи, або час від часу брав активну участь на заняттях у вибіркових видах практики (тематичні і методологічні дискусії; психотехнічні вправи тощо);
«2»	<ul style="list-style-type: none"> студент відвідав менше 60% практичних занять; студент був пасивним учасником групи, або час від часу брав активну участь на заняттях у вибіркових видах практики (тематичні і методологічні дискусії; психотехнічні вправи тощо)

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів

«5»	робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«4»	робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«3»	робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково
«2»	робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані
«0»	робота не виконана

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи студентів

«5»	при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«4»	при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків
«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«0»	робота не виконана

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.
- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Критерії оцінювання **відповіді на заліку:**

критерії оцінювання	шкала оцінювання	
	«зараховано»	«не зараховано»
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

- ✓ забезпечити викладання навчальної дисципліни згідно робочого плану;
- ✓ дотримуватися норм педагогічної етики, з повагою ставитися до особистості здобувачів;
- ✓ оцінювати навчальні досягнення здобувачів з опорою на визначені критерії для відповідних видів навчальної діяльності (див. вище);
- ✓ надавати відповіді на питання студентів щодо змісту курсу та організації навчання;
- ✓ залишатися доступним для комунікації у спосіб, визначений у силабусі.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

- ✓ виконати навчальну програму курсу в повному обсязі;
- ✓ дотримуватися у спілкуванні норм ділової етики,
- ✓ з повагою ставитися до інших здобувачів і викладача;
- ✓ дотримуватися вимог політики курсу, що зазначені нижче

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Для оперативної комунікації з викладачем щодо змістовних та організаційних питань з курсу рекомендується користуватись чатом в системі Microsoft Teams.

Перед тим, як надсилати викладачу питання, рекомендується перевірити чи не міститься відповідь на питання в тексті силабусу або серед матеріалів курсу (наприклад, у відповідній команді курсу в системі Teams або на платформі Moodle); звернутися з питанням до однокласників, які можуть знати необхідну інформацію.

ВІДВІДУВАННЯ І ПРОПУСКИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами освіти лекційних і семінарських занять є обов'язковою умовою успішного проходження навчальної дисципліни.

Відсутність (з поважної та неповажної причини) на лекційному або семінарському занятті не звільняє від навчальної відповідальності і має бути відпрацьована, як це передбачено відповідним Порядком відпрацювання пропущених занять.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ Й ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Приходько, Ю. О. (2017). Особистісні якості психолога як чинник його професійності. *Гуманітарний корпус: Збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії*, (10), 122-125 https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/31074/Prykhodko_122-125.pdf;jsessionid=BB31420DCA9A8BEA507EAEA14E855879?sequence=1
2. Цільмак, О. М. (2020). Класифікація професійно важливих якостей психолога-консультанта. *Урядічна психологія*. (2), 27. <https://orcid.org/0000-0001-7348-4876>
3. Щілінська, Г. (2015). Комунікативні бар'єри у процесі міжкультурної взаємодії студентів та шляхи їх вирішення. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*, (18), 50–58. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf_2015_18_8
4. Girard, J. M., & Cohn, J. F. (2016). A Primer on Observational Measurement. *Assessment*, 23(4), 404-413. <https://doi.org/10.1177/1073191116635807>
5. Ramseyer, F., & Tschacher, W. (2011). Nonverbal synchrony in psychotherapy: coordinated body movement reflects relationship quality and outcome. *Journal of consulting and clinical psychology*, 79(3), 284.
6. Wright, A. J., Bergkamp, J., Grus, C. L., Ponce, A. N., et al. (2025). A unifying, process-oriented model of competency in health service psychology. *Training and Education in Professional Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/tep0000514>

ФОРМИ І СПОСОБИ ПОТОЧНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форма семестрового контролю – **ЗАЛІК в усній формі**.

Поточний контроль передбачає:

- ✓ відвідування практичних занять;
- ✓ оцінювання позааудиторних самостійних робіт;
- ✓ ведення «Щоденника навичок» та підготовка дайджеста щоденника